

Arbetslivsnämnden

Stadsrevisionen • Borås

Revisionsredogörelse

20
21

Andra revisorsgruppen

Kommunfullmäktige
Borås Stad

Revisionsberättelse för Arbetslivsnämnden år 2021

Vi har granskat Arbetslivsnämndens verksamhet och årsredovisning 2021. Granskningen har utförts enligt god revisions sed i kommunal verksamhet och med den inriktning och omfattning som behövs för att ge en rimlig grund för bedömning. Till revisionsberättelsen bifogas vår revisionsredogörelse som utgör en sammanfattning av granskningen.

Det ekonomiska resultatet för nämnden visar på ett underskott mot budget. Vi bedömer att godtagbara förklaringar till underskottet redovisas i årsredovisningen.

När det gäller nämndens följsamhet mot Kommunfullmäktiges budgetbeslut konstaterar vi att målvärdena för tre av de fem indikatorer som Kommunfullmäktige har fastställt inte är uppnådda.

Vi bedömer att Arbetslivsnämnden inte säkerställt ett ändamålsenligt arbete som uppfyller barnkonventionen.

Vi bedömer att Arbetslivsnämndens verksamhet har bedrivits på ett ändamålsenligt och ur ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Den interna kontrollen bedöms som tillräcklig.

Vi tillstyrker att Arbetslivsnämnden beviljas ansvarsfrihet för år 2021.

BORÅS 2022-03-14

Boris Preijde
Ordförande

Ingwer Kliche
Vice ordförande

Lena Brännmar

Bengt Sandell

Jürgen Urbas

Tuula Järvinen

Revisionsredogörelse

I Stadsrevisionens årliga granskning prövas om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt och om den interna kontrollen som görs inom nämnden är tillräcklig.

Stadsrevisionen lämnar en revisionsberättelse som grund för Kommunfullmäktiges ansvarsprövning. Ställningstaganden i revisionsberättelsen utgår från en samlad bedömning av all den granskning av nämndens verksamhet som har genomförts under året.

I nedanstående revisionsredogörelse sammanfattas resultat från granskning av årsredovisning, specifika bevakningsområden, fördjupade granskningar och intern kontroll.

Ekonomiskt och verksamhetsmässigt resultat

Nämnden redovisar ett underskott på 2 547 tkr jämfört med budget. Stadsrevisionen noterar att nämnden har upprättat en buffert i enlighet med de instruktioner som anges i Kommunfullmäktiges budget. Åtgärdsplan har upprättats under året.

Resultaträkningen stämmer gentemot avstämning med ekonomisystemet. Nedan redovisas de större budgetavvikelserna.

Verksamhetens budgettram

- Den negativa budgetavvikelsen kan till stor del förklaras med ett underskott på försörjningsstöd på 5 266 tkr. Utbetalningar av ekonomiskt bistånd har ökat.
- Det negativa underskottet kan också härledas till kostnader som avser verksamheten för relationsvård som redovisar ett underskott på 6 742 tkr. Det beror bl.a. på dyrare placeringar idag än tidigare där priserna har gått upp. Många som placeras har en komplex problembild exempelvis psykiskt ohälsa och skulder. Detta förlänger också placeringstiden.
- IFO ekonomiskt bistånd exkl. försörjningsstöd redovisade ett överskott på 3 466 tkr och beror främst på färre antal arbetsmarknadsanställningar och svårigheter att rekrytera personal under året.

Arbetslivsnämnden uppger i årsredovisningen att de ansöker om att få hela underskottet på 2 547 tkr avskrivet.

Kommunfullmäktiges indikatorer med målvärden

I Kommunfullmäktiges budget för år 2021 har målvärden formulerats för 23 indikatorer kopplade till de strategiska målområden som ingår i Borås Stads Vision 2025. I Kommunfullmäktiges budget anges även om respektive indikator ska öka eller minska. För Arbetslivsnämnden har Kommunfullmäktige fastställt fem indikatorer. Nämnden redovisar måluppfyllelsen av indikatorerna enligt nedan:

- **Andel barn och unga som inte lever i hushåll med försörjningsstöd ska öka; %.**
Utfallet för indikatorn i årsredovisningen är lägre än utfallet för år 2020. Trenden har varit jämn sedan år 2016. Målsättningen uppnås inte. Andel barn som inte lever i hushåll med ekonomiskt bistånd var 98 % 2021 jämfört med 99 % 2019 och 2020. Under år 2021 har andelen barn som lever i hushåll med utan ekonomiskt bistånd ökat något, ökningen bör emellertid inte ses som ett trendbrott, den är fortfarande så pass liten att det inte bedöms avvika från de normala variationerna mellan månaderna.

- **Andel sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid ska minska, %.** Utfallet för indikatorn i årsredovisningen är lägre än utfallet för år 2020. Trenden har varit jämn sedan 2017 men ökade under pandemin. Målsättningen uppnås.
- **Arbetad tid för timavlönade omräknat till årsarbeten ska minska.** Utfallet för indikatorn i årsredovisningen är högre än utfallet för år 2020. Trenden har varit ojämn sedan 2017 men ökade under år 2019 och år 2021. Målsättningen uppnås inte. Timavlönade finns främst under Borås Stads flyktingmottagning i form av samhällsinformatörer.
- **Andel anställda som nyttjar Borås Stads friskvårdsbidrag ska öka %.** Utfallet för indikatorn i årsredovisningen är högre än utfallet för år 2020. Trenden har varit relativt jämn under perioden 2019-2021. Målsättningen uppnås.
- **Antal hushåll som får försörjningsstöd i mer än tio månader under kalenderåret ska minska.** Utfallet för indikatorn i årsredovisningen är högre än utfallet för år 2020. Trenden har varit jämn sedan 2018. Målsättningen uppnås inte. Ökningen återfinns främst i de grupper som vid pandemins början närmade sig ett långvarigt bistånd och som fallit över 10-månadersgränsen. Pandemin kan vara en delförklaring till ökningen. Coronakrisen har slagit hårt mot nya på arbetsmarknaden och ännu hårdare mot de som redan innan pandemin var arbetslösa.

Nämnden har inte uppnått målsättningen för tre av de fem indikatorer som Kommunfullmäktige har fastställt.

Nämndens indikatorer med målvärden

Nämnden har antagit en egen indikator med målvärden vilket är i linje med Stadens styr- och ledningssystem.

Kommunfullmäktiges uppdrag

Nämnden har avseende 2021 inte fått något uppdrag från Kommunfullmäktige.

Konsekvenser av coronaviruset

Stora delar av nämndens verksamhet har under 2021 inte kunnat möta klienter och deltagare fysiskt. Dessa möten har istället ersätts av digitala möten. Det har inneburit en minskad möjlighet till uppföljning av klienter. Vilka effekter det har fått på det sociala arbetet är svårt att bedöma men upplevelsen är att ett till fullo distansbaserat arbetssätt försämrar kvaliteten i verksamheterna.

Arbetslösheten har ökat under coronapandemin. Upplevelsen är att detta gett indirekt effekter på de deltagare som skrivs in i Jobb Borås från Arbetsförmedlingen, vilka uppfattas stå längre från arbetsmarknaden än tidigare.

I likhet med år 2020 har coronapandemin haft stor påverkan på möjligheten att anskaffa feriearbetsplatser.

Butiken på Återbruk har inte kunnat ha öppet på samma sätt som tidigare. Verksamheten har förlorat intäkter motsvarande 228 tkr.

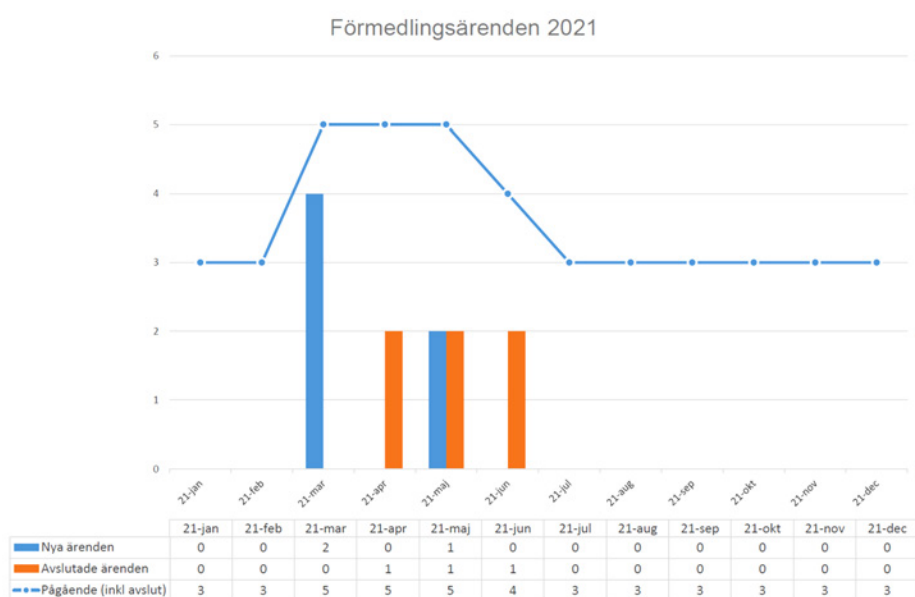
Arbetslivsnämnden redogör att med anledning av coronaviruset, har nämnden förlorat intäkter som motsvarar 228 tkr.

Specifika bevakningsområden

Stadsrevisionen har särskilt bevakat nedanstående områden.

Stöd till enskilda att hantera sin ekonomi

Arbetslivsnämnden har haft åtta pågående förmedlingsärenden under 2021. Av dessa avser tre nya förmedlingsärenden. Under året har tre ärenden avslutats och vid utgången av 2021 är det totalt tre pågående förmedlingsärenden. Ärendena har likt tidigare år fortsatt minska.

Relationsvåldsenheten

Relationsvåldsenheten erbjuder stöd till personer över 18 år och som är utsatta för hot och våld i nära relationer samt hedersrelaterat hot och våld.

Mikamottagningen är en ny verksamhet under Relationsvåldsenheten som byggdes upp under hösten 2020. Mikamottagningen vänder sig till personer som utför sexuella tjänster mot betalning, personer som skadar sig genom sex samt är offer för människohandel för sexuella ändamål. Verksamheten arbetar med långa stödkontakter och i samverkan med andra myndigheter för att stödja personer som söker stöd. Mika mottagningen kommer också att utreda behov av stöd och skydd utifrån socialtjänstlagen målgrupp.

Relationsvåldsenheten har tagit fram ett förslag på program för Borås Stads arbete mot hedersrelaterat våld. Detta program har fastställts av Kommunfullmäktige. Verksamheten har också i samverkan tagit fram ett handbok avseende stadens praktiska arbete mot hedersrelaterat våld. Handboken riktar sig till alla förvaltningar som möter personer som upplever sig utsatta för hedersrelaterat våld och förtryck till exempel socialtjänst, skola, förskola, fritidsverksamhet samt CKS (Centrum för kunskap och säkerhet). Implementeringen av handboken i Borås Stad påbörjades under våren 2021 och arbetet fortlöper. Unga utsatta för hedersvåld - långa placeringstider, komplexa problem, dåligt rustade för vuxenlivet. Svårt att få ut folk i permanent boende - tar lång tid oavsett om det går via nätverk eller om personer söker på egen hand. Låg benägenhet att hjälpa varandra mellan kommunerna.

Relationsvårdsenheten har under 2021 haft följande insatser;

	2021	2020
Skyddat boende	42	25
Intern öppenvård	19	20
Extern öppenvård	4	4
Jourboende	7	3
Socialt kontrakt	3	0
Familjehem	0	1

Program för ett integrerat samhälle

Programmet för ett integrerat samhälle gäller till och med år 2023. Nämnden har under året beslutat om uppföljning av program för ett integrerat samhälle år 2020.

2020 års uppföljning handlade om delaktighet, vilket inte har följts upp sedan 2015. I samband med revideringen 2019 skrevs även delar av målområdet om. Årets uppföljning är uppdelad i fyra delar:

- Kommunens serviceskyldighet
- Inflytande och medborgardialog
- Samhällsorientering
- Integrationsråd och dialogmöten
-

Uppföljningen har genomförts i form av en enkät som har skickats till 23 nämnder och bolag. Av dessa har 20 svarat. Uppföljningen visade att;

- Borås Stads nämnder och bolag arbetar för att alla invånare ska få ett bra bemötande och god kommunal service. Merparten av verksamheterna följer upp invånarnas synpunkter i de utvärderingar som görs för att säkerställa att ingen diskrimineras eller bemöts illa. Ett utvecklingsområde är att få fler att involvera medborgare i sina uppföljningar. En annan fråga att arbeta vidare med är hur diskriminering i kontakter med allmänheten bäst kan undersökas och följas upp.
- I stort sett alla bolag och nämnder som har deltagit i uppföljningen anordnar medborgardialoger eller andra typer av möten, där invånarna kan tycka till om olika frågor. I flera fall kan dock invånarnas faktiska möjligheter att påverka förbättras. Ett annat utvecklingsområde är att nå ut till fler barn, unga och utrikesfödda.
- Alla som tillhör målgruppen erbjuds samhällsorientering. Däremot framgår inte vad hög kvalitet egentligen innebär. Det är inte heller något som utvärderas i dagsläget.
- Borås Stad för en regelbunden dialog med de etniska föreningarna, vilket bland annat sker i Integrationsrådet och Dialogmöten. Forumen bidrar till delaktighet genom att sprida information och samverka kring de frågor som föreningarna lyfter. Hur utrikesfödda och nyanlända ser på sina möjligheter att vara delaktiga och ha inflytande i kommunen behöver undersökas ytterligare.

Fördjupade granskningar

Med utgångspunkt från risk- och väsentlighetsanalysen har fördjupade granskningar genomförts under året. Nedan redovisas sammanfattningar av de fördjupade granskningarna.

Borås stad i Coronatider

Stadsrevisionen har genomfört en granskning av Borås Stad i Coronatider. Resultatet av granskningen redogörs för ytterligare i granskningsredogörelsen för Kommunstyrelsen.

Centralt tillkommande kostnader

Stadsrevisionen har genomfört en granskning av Centralt tillkommande kostnader i Borås Stad. Resultatet av granskningen redogörs för ytterligare i granskningsredogörelsen för Kommunstyrelsen.

Borås Stads arbete med Barnkonventionen

Stadsrevisionen har granskat Borås Stads arbete med barnkonventionen. Syftet med granskningen var att bedöma om Kommunstyrelsen och granskade nämnder vidtagit åtgärder för att säkerställa att Borås Stad uppfyller barnkonventionen och om arbetet är ändamålsenligt.

Granskningen visar att det barnrättsbaserade synsättet med barnet som rättighetsbärare inte har fått genomslagskraft i stadens verksamheter. Barnkonventionen beaktas inte i tillräcklig utsträckning i stadens styrdokument eller i arbets- och beslutsprocesser. Det saknas systematik vad gäller genomförande av barnkonsekvensanalyser vid beslut som berör barn på ett direkt eller indirekt sätt. På det stora hela saknas därutöver uppföljning av Kommunstyrelsens och nämndernas arbete med barnkonventionen. Stadsrevisionen bedömer att berörda nämnder bör genomföra åtgärder i enlighet med angivna rekommendationer.

Stadsrevisionen bedömer att Arbetslivsnämnden inte säkerställt ett ändamålsenligt arbete som uppfyller barnkonventionen.

Intern kontroll

Nämnderna och Kommunstyrelsen har ansvar för intern kontroll. Ansvaret innefattar bl.a. att nämnden ska genomföra riskanalys, upprätta plan för intern kontroll och genomföra uppföljning av planen. Nämnden ska även anta egna regler och anvisningar för intern kontroll. Stadsrevisionen noterar att uppföljning och kontroll av kärnverksamhet och administrativa processer i förekommande fall också genomförs inom ramen för kvalitetssystem.

Nämnden har år 2016 antagit regler och anvisningar för intern kontroll. Nämnden har genomfört en egen riskanalys, som identifierade 18 risker. Planen för intern kontroll omfattade åtta kontrollmoment. Samtliga kontrollmoment är avrapporterade till nämnden. Uppföljningen av den interna kontrollen innehåller kortfattade analyser och åtgärder.

Presidie möte

Avstämningsmöte genomfördes den 30 november 2021 med Arbetslivsnämndens presidium, bevakningsansvariga förtroendevalda revisorer, yrkesrevisorer vid Stadsrevisionen och förvaltningsledning.

Sammanfattande bedömning

I granskningen av nämndens årsredovisning utgår bedömningarna från följsamhet mot Kommunfullmäktiges budgetbeslut och eventuella beslut om nämndspecifika mål. Nämndens interna kontroll bedöms utifrån riskanalys, plan och uppföljning av intern kontroll. I den sammanfattande bedömningen ingår också granskningsresultat från granskning av bevakningsområden och de fördjupade granskningar som har varit riktade mot nämnden avseende år 2021.

Nämnden gör med utgångspunkt från årsredovisningen en egen bedömning av hur nära man ligger att uppnå de mål som anges i Kommunfullmäktiges indikatorer, respektive i vilken utsträckning man har genomfört uppdrag riktade till nämnden.

Stadsrevisionens bedömning grundar sig på helt uppnådda målvärden och helt genomförda uppdrag, eftersom ofullständigt uppnådda mål inte kan bedömas med revisionell säkerhet. Det är samtidigt väsentligt att den enskilda nämnden analyserar och ger rimliga förklaringar till varför man inte uppnår mål respektive inte fullt ut har genomfört uppdrag.

Det ekonomiska resultatet för nämnden visar på ett underskott mot budget på 2 547 tkr. Stadsrevisionen bedömer att godtagbara förklaringar till underskottet redovisas i årsredovisningen.

Arbetslivsnämnden har under året inte uppnått målvärdena för tre av fem indikatorer. Nämnden har under året vidtagit åtgärder i syfte att nå målen för Kommunfullmäktiges indikatorer.

Stadsrevisionen bedömer att Arbetslivsnämnden inte säkerställt ett ändamålsenligt arbete som uppfyller barnkonventionen.

Nämnden har antagit regler och anvisningar för intern kontroll. Nämnden har genomfört en egen riskanalys. I riskanalysen har det identifierats och värderats risker avseende verksamhetsprocesser och ekonomiska kontrollmoment. Nämnden har genomfört samtliga kontrollmoment. Nämndens uppföljning av den interna kontrollen innehåller analyser och åtgärder.

Stadsrevisionens sammantagna bedömning är att verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och ur ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Den interna kontrollen bedöms som tillräcklig.

BORÅS
STAD

STADSREVISIONEN

Besöksadress Sturegatan 42 **Postadress** 501 80 Borås
Telefon 033-35 71 56 **E-post** revisionskontoret@boras.se
Webbplats boras.se/stadsrevisionen